Ha valaha egy várostörténet-kutató Budapestnek azt a részét fogja feldolgozni, amelynek központjában az Illatos-úti iskola hatalmas épülete áll, bizonyára ki fogja deríteni, miért nevezte el »dzsumbuj«-nak a IX. kerületi »tájnyelv« ezt a négyezernyi lakosú területet. A kőbányai sertéshizlaldák szennyvize folyt itt keresztül nyitott árokban s a főváros egykori urai nem kis cinizmussal adták a környék fő útvonalának a hangzatos Illatos-út nevet anélkül, hogy lelkiismeretük hangjának legalább idézőjelekkel tettek volna eleget.

Néhány éve, a felszabadulás után a szennyvízárkot befedték s a környék egészségügyi viszonyai azóta nagyot változtak. *De változott itt sok más is.*

A hatalmas, szinte várszerű iskolaépület most kezdi igazán betölteni hivatását, nemcsak a gyermekek korszerű nevelése terén, hanem azzal is, hogy a kultúra népszerűsítésében, a kultúrforradalomban komoly munkát végez.

Egy éve a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár háromezer kötetnyi könyvvel, modern könyvtári berendezéssel fiókot nyitott ebben az iskolában, ahol a háború előtt olyan kislétszámú könyvtár volt, hogy sem a tanerőket, sem a tanulókat nem tudta kellően ellátni. Most egy év után

a könyvtár anyaga 3500 kötetre nőtt

Fele szépirodalom s igen bőséges a szak-, ismeretterjesztő és ideológiai könyvek száma, de egy külön asztalon ott sorakoznak a Pajtás-tól kezdve a Csillag-ig az összes folyóiratok legfrissebb számai is.

A fiatal könyvtárossal és az olvasókkal folytatott beszélgetés közben kirajzolódik annak az úttörő munkának a képe, amit a Szabó Ervin Könyvtár 23-as fiókja egy év alatt végzett. Komoly harcai voltak *Tordai Endrének,* a könyvtárosnak, míg ezen a környéken, ahol évtizedekig a ponyva volt az egyetlen olvasmány, mind a gyermekeket, mind a szülőket rávezette a jó könyv örömére, fontos szerepére. »Ez a szívós, apró, szerény munka«, amint *Révai József* mondotta, az Illatos-út környékén komoly eredményeket hozott.

A növendékek 80 százaléka állandó látogatója a könyvtárnak,

s annak ellenére, hogy a környék nagyüzemei saját gazdag könyvtárral rendelkeznek, a szülők közül is sokan felkeresik ezt a könyvtárat.

Egy nyolcadikos leányka, aki éppen könyvet hoz vissza, arra a kérdésünkre, miért szereti a könyvtárat, ezt válaszolja:

— Mióta könyvtárba járok, *jobban megy a földrajz, történelem tanulása.* Olyan dolgokat tudtam meg, amelyek előttem ismeretlenek voltak, például a föld keletkezése, az ember származása a bolygók mozgása.

Délután két órakor körülbelül tizenöten tartózkodnak a könyvtárban. Kicsik, akik mesekönyveket böngésznek s nagyobbak, akik ismeretterjesztő könyveket válogatnak s *Pavlenko, Azsajev, Zola* és *Mikszáth* könyveit viszik magukkal. Egy idősebb munkásasszony is megjelenik s kéri az Ifjú Gárdá-t, mert a fia visszahozta, mielőtt ő kiolvasta.

Két hetedikes fiú forgolódik a kiadópultnál. *Sándor Jenő* és *Szücs Ferenc.* Ők a könyvtár legjobb aktívái. Ellátogatnak családokhoz, érdeklődnek, mit szeretnének olvasni, ők hívják meg a családokat a könyvtár ankétjeire.

— Az alkotmány ünnepén kimentünk az utcára a könyvekkel és ezzel sikerült sok új olvasót szereznünk — mondja *Sándor Jenő,* aki annyira megszerette ezt a munkát, hogy

a könyvtárosi pályát választotta.

— Mi jártunk el a házakhoz és hívtuk meg a szülőket nemrég tartott előadásunkra, amikor a könyvtáros pajtás a parasztság fejlődését ismertette *Balzac, Móricz, Solohov, Veres Péter* regényein keresztül. Nagy siker és sok hozzászólás volt. Akkor is sokan iratkoztak be a könyvtárba.

Mialatt a beszélgetésből kibontakozik előttünk egy jól irányított könyvtár kultúrmunkája, kisfiúk és leányok hajolnak irkalapok fölé és nagy buzgalommal jegyzik fel a könyvtáros számára, *mi a véleményük az olvasott könyvről.* Ezeket Tordai Endre, a kitűnő fiatal könyvtáros összegyűjti, de ezenkívül naplót vezet a gyermekek fejlődéséről. A könyvtármunka minden vonalára kiterjed a fiatal könyvtáros figyelme, aki azt mondja, hogy Révai József cikke óta még alaposabban megvizsgálta, hol akadnak hibák a munkájában.

Az intenzív, szerény, csendes könyvtármunka, amit a Szabó Ervin-Könyvtár 23-as fiókja igazi hivatástudattal végez, a ponyván nevelkedett »dzsumbuj« lakóit és gyermekeit nem kevés fáradsággal egyre nagyobb számban szerzi meg a jó könyvek, a haladó irodalom számára.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Az Illatos-úti iskola könyvtára a környék kulturális központja

Forrás: Kis újság

Budapest 1957 X/18

(Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

Hely 027.7 (439) Pap. 09

Idő 1957

Személy

Helyszám 23

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Székesfővárosi házinyomda 1926 — 8891